

Sygn. akt III UK 348/19

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
z udziałem P. H. , J. K. , W. D. , R. J.
o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i objęcie
ubezpieczeniem,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20
maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 9 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz organu rentowego kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił
apelację płatnika składek (S. Sp. z o.o. w S., dalej jako Spółka) od wyroku Sądu
Okręgowego w S. z dnia 24 lipca 2015 r., mocą którego oddalono odwołania Spółki
od decyzji organu rentowego ustalającej podstawy wymiaru składek P. H. , W. D. ,
J. K. (dalej jako ubezpieczeni).

Sądy ustaliły, że Spółka zawarła z R. J. , prowadzącym działalność
gospodarczą w zakresie usług transportowych, umowę o świadczenie usług

przewozowych. Do wykonywania tych usług R. J. zatrudnił na umowy cywilnoprawne ubezpieczonych, pracowników Spółki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, ze stanu faktycznego sprawy wynika, że ubezpieczeni świadczyli pracę na rzecz Spółki, a więc winni być objęci dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442, dalej jako ustawa systemowa). Dodatkowo Sąd drugiej instancji odwołał się do orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. wyrok z dnia 7 lutego 2017 r., II UK 693/15, LEX nr 2238708), które aprobuje rozwiązanie przyjęte w zaskarżonej decyzji, czyniąc prawidłowym wyrok Sądu Okręgowego. Dlatego Sąd Apelacyjny orzekł w myśl art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną złożył pełnomocnik Spółki, zaskarżając wyrok w całości, wskazując na naruszenie prawa materialnego: art. 2 Konstytucji RP, art. 8 ust. 2a, art. 4 pkt 2 lit. a, art. 17 ust. 1 oraz art. 17 ust. 2 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 18 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1a w zw. z art. 8 ust. 2a oraz art. 4 pkt 2 lit. a oraz art. 17 ust. 1 oraz art. 4 pkt 9 ustawy systemowej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został umotywowany istotnym zagadnieniem prawnym oraz tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spółka zwróciła uwagę, że przedmiotem sprawy jest objęcie ubezpieczeniami społecznymi osób, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. O ile przywołany przepis w zakresie uznania wskazanych w nim osób za pracowników był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, o tyle jednak, jak dotąd Sąd Najwyższy nie przeanalizował zagadnienia systemowo pod kątem tego, czy w ustawie systemowej istnieje podstawa prawna do uznania, że obowiązek naliczenia i odprowadzenia składek - w przypadku, gdy praca świadczona jest na rzecz pracodawcy, ale umowa cywilna została zawarta z osobą trzecią, która wypłaca wynagrodzenia - obciąża tego pracodawcę, w szczególności czy tę podstawę prawną stanowi powszechnie uznany w orzecznictwie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do rozpoznania. W tożsamych sprawach Sąd Najwyższy postanowieniami: z dnia 29 października 2019 r., III UK 75/19 i III UK 91/19; z dnia 20 lutego 2020 r., III UK 88/19; z dnia 29 stycznia 2020 r., III UK 98/19) odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania. W niniejszej sprawie podstawy przesądu zostały nakreślone tożsamo. Należy zatem powtórzyć, że istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu jego i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla jego wyjaśnienia dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639). Tymczasem Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do sformułowanego przez Spółkę problemu, związanego ze wskazaniem płatnika składek na ubezpieczenia społeczne, w sytuacji, gdy praca była świadczona na rzecz pracodawcy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią. Zagadnienie to nie ma zatem waloru nowości. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, (OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46) przyjął, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy.

Skarga kasacyjna nie jest również oczywiście uzasadniona. Z takim rozumowaniem możemy mieć do czynienia, jeżeli orzekający w sprawie sąd dopuści się elementarnych naruszeń prawa (materialnego lub procesowego), widocznych *prima facie*. Natomiast w przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny oparł się na jednolitej i ugruntowanej wykładni przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. Jego wnioskowanie nie jest atypowe, lecz wynika z ugruntowanej praktyki orzeczniczej. Zdaniem Sądu Najwyższego zważywszy, że w stosunku do

pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej), to naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika Spółki. Tym samym przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie „uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pogląd ten znalazł potwierdzenie w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 108 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.